

kyrka trängde sig två av halvbröderna, herr Truids söner, in i kyrkan och anklagade herr Lave för att ha bragt pojken om livet. Med ett hårt slag av sitt svärd fick en av dem kistan att öppna sig. Alla kunde då se att den dödes kropp var full av pestfläckar. I det rättsliga efterspelet frikändes kyrkofridstörarna.

Herr Lave och fru Görvel är båda begravda i Lunds domkyrka år 1567 respektive år 1605. Deras sarkofager finns numera i kryptan. Stäket med Fru Görvels gård var deras bostad i Lund. Dessa byggnader finns fortfarande men den stora trädgården som omfattade hela kvarteret är sedan länge bebyggd.

När sonen var död överlät fru Görvel sina egendomar i Norge till den danske kungen Fredrik III och fick i stället egendomar i Skåne, bl.a. Värpinge och Börringe. Huset i Lund tycks ha varit henne särskilt kärt. Det skulle inte tillfalla kungen utan ärvas av någon i herr Laves släkt – ätten Brahe. I många år bodde fru Görvel i Börringe och där dog hon år 1605. Hennes eftermäle är mycket gott. Den danske adelsmannen Sivert Grubbe, som hade mycket kontakt med fru Görvel, omtalar henne som en utmärkt kvinna som visade stor välvilja och omtänksamhet mot sina anställda. Hennes far hade gett henne namnet Görvel – gör väl – och herr Siverts ord om henne visar att hon tycks ha levat upp till sin fars förväntningar. ■

MARGARETA WICKSTRÖM

Lave Axelssen Brahe

Lund – Småland

Drivkrafter och inspiration

Med den prisbelönta filmen *Korparna* aktualiseras ett tema om drivkrafter att stanna kvar i föräldrarnas eller släktens utstakade spår i den småländska landsbygden eller att lämna det. Framförallt finns ett tema i filmen av brustna illusioner och ordlöshet, att kräva sin rätt att lämna upprepningen och det torftiga samtalet. Någonstans – från fåglarna – kommer inspiration att utvecklas som mänskiska i sina tankar och intressen, impulser att söka sig en helt annan tillvaro. Filmen är baserad på romanen med samma titel av Tomas Bannerhed. Här finns förstås en allmängiltighet av igenkänning oavsett vilket landskap man härrör från.

Men för just väldigt många smålänningar har Lunds universitet lockat och inspirerat till storåd. Med 60 korta biografier berättar Smålands gille i den nya boken *Bak hängbjörkens slöja*, formgiven av Lönegård & Co, om drivkrafter och inspiration för att studera, slå sig ner i Lund eller fara vidare ut i världen. Banden mellan Småland och Lund är gamla och starka, från Lunds universitets tillkomst 1668.

Redaktionen med Sverker Oredsson, Lena Larsén, Folke Lindgärde och Karin Wittenmark inleder boken med att ta med läsaren på en småländsk vandring i Lund – från Tegnérplatsen till Lingmonumentet i Stadsparken, Västerkyrkan ritad av arkitekten Carl Nyrén, Telegrafverket ritat av arkitekten Aron Johansson, Otto Lindblads staty i Lundagård och Carl von Linné-statyn på Petriplatsen. I varje gathörn tycks finnas spår av småländska beröringspunkter som plockas upp längs med vägen.

I galleriet av personporträtt skymtar en rad kända personer som allmänheten nog mer förknippar som Lundabor, Lundakademiker eller skåningar – exempelvis universitetslegendaren Karin Dahlgren och universitetsrektor Göran Bexell, underhållaren Kryddan Petters-

son, publicisten Mats Svegfors och kulturredaktören Rakel Chukri, politikern Bertil Fiskesjö, tv-producenten Anders Lenhoff eller författarna Margareta Strömstedt och Karin Wahlberg.

Åtskilliga smålänningar har varit vidare från Lund på betydelsefulla nationella uppdrag och utrikes karriärer. Vi får bland andra möta f.d. ambassadör Finn Bergstrand, på sin tid stationerad på många platser i världen liksom Mexikos nuvarande ambassadör Annika Thunborg.

För kategorin återvändare har avstampet i Lund inspirerat till företagsamhet och ofta slagit nya broar mellan Lund och Småland. Sverker Oredssons essä över smålänningen från Hedemora i Dalarna, Hans Wieslander, väcker tankar om småländsk envishet, en urkraft hämtad någonstans från en stenig åker i filmen *Korparna*. Hans Wieslander blev universitetslektor i Lund 1967 med placering i Växjö, byggde upp den högre utbildningen och var vid pensioneringen 1994 rektor för Växjö högskola – idag en del av Linnéuniversitetet. ■

ANNA ALSMARK

